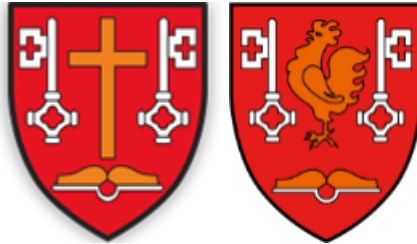

Kooskõlastatud Tartu põhikooli õppenõukogus nr 2 22.11.2022,
Kooskõlastatud Põlva põhikooli õppenõukogus nr 2 22.11.2022,
Kooskõlastatud koduõppe osakonna õppenõukogus nr 2 24.11.2022,
Kooskõlastatud Karolini Kooli õppenõukogus nr 2 28.11.2022,
Kooskõlastatud Tartu põhikooli õpilasesinduse liikmetega 17.11.2022,
Kooskõlastatud Põlva põhikooli õpilasesinduse liikmetega 18.11.2022,
Kooskõlastatud nõukogu liikmetega 23.11.2022,
Kinnitatud MTÜ Tartu Luterlik Peetri Kool 30.11.2022 üldkoosolekul.

TARTU LUTERLIK PEETRI KOOL
Ainevaldkond **KUNSTIAINED** (muusika, kunst)

ÕPPE-KASVATUSEESMÄRGID

Kunstivaldkonna ainete õpetamise kaudu taotletakse, et õpilane:

- on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi, tunnetab enda loominguulisi võimeid ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke lahendusi;
- kasutab loovtöodes mitmekesiseid visuaalseid ja muusikalisi väljendusvahendeid, arutleb eakohaste kultuuriliste sõnumite ja väärtushinnangute üle, oskab kujundada oma arvamust ning väljendada kunsti abil emotsioone;
- väärtustab kultuuri ja inimese loovust, osaleb nii individuaal- kui ka koostööprojektides ning peab tähtsaks lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;
- märkab kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust, mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas, aktsepteerib erinevaid kultuurinähtusi;
- väärtustab ja hoiab Eesti ning siin elavate rahvusvähemuste kultuuri, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest, seostab kunsti ja kultuuri ning teaduse ja tehnoloogia arengut nii minevikus kui ka tänapäeval;
- omab ülevaadet kunstivaldkonnaga seonduvatest elukutsest, ametitest ja edasiõppimisevõimalustest.

ÜLDPÄDEVUSED

Kunstivaldkond võimaldab kujundada kõiki üldpädevusi igapäevases õppetöös nii teooria kui ka praktiliste tegevuste kaudu. Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi –teadmiste, oskuste, väärtushoiakute ja -hinnangute – kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes loob oma väärtushinnangute ja enesekehtestamisoskusega sobiliku õpikeskkonna ning

mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Üldpädevuste kujundamisel on oluline kooli ning kodu koostöö.

Kultuuri- ja väärtuspädevus – kunstivaldkonna õppeainetes rõhutatakse kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppija identiteedi osana. Tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsivõime ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguiline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ja muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist kõikidesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus – uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismuuseumiteerimine, ühistes kunstiprojektides ning valdkondlikes ja valdkondadeülestes õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama. Kunstiained teadvustavad inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus – pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ja sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Õpipädevus – kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu, mis võimaldavad õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes olukordades. Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus – kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms rääkimine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat. Tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine eeldab oskust mõista teabetekste ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik jms). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahendusteede üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama kunstimõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning

kasutama sümboleid. Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loomeülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

Ettevõtlikkuspädevus – vajalike oskuste kujunemist toetavad kunstiainetes individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Digipädevus – kunstiaineid õppides kasutatakse digivahendeid info otsimiseks, kogumiseks, töötlemiseks ja esitamiseks. Kogutud infot rakendatakse loovtöodes eesmärgipäraselt. Õpitakse loominguga tegelemiseks valida ainespetsiifiliselt vajalikke digivahendeid. Õppides ning digitaalset sisu luues ja säilitades kasutatakse erinevaid audiovisuaalseid ning muid multimeediumi vahendeid ja rakendusi. Ollakse teadlik autoriõiguste järgimise kohustusest digikeskkonnas. Suurendatakse teadlikkust digivahendite rakendamisega kaasneva võivatest terviseriskidest ja internetis loomingu jagamise turvalisusest.

LÕIMING

Nüüdisaegne kultuur on interdistsiplinaarne. Kunstiained on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisiga. Kunsti aineseks on inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm erinevates avaldumisvormides. Teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstivaldkonna õppeainete loomulik osa ning valdkondadeüleseks lõiminguks on palju võimalusi.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja vaadeldakse eri ajastute ning kultuuride lugusid muusikas ja kujutavas kunstis, teatri- ja filmikunstis.

Matemaatika. Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümboolid ja meetodid), samuti matemaatiliste sümboolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Loodusained. Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tunda looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.

Sotsiaalsained. Vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel.

Tehnoloogia. Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia (loomisprotsess, tehnoloogia ja tehnikad).

Kehaline kasvatus. Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist.

LÄBIVATE TEEMADE RAKENDAMINE

Kunstiaineid on võimalik seostada kõigi läbivate teemadega. Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeainete eesmärgiseade puhul, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel lähtutakse kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Kunst ja muusika võimaldavad õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid. Tutvutakse kunstide mitmekülgsete väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt külastades loomeettevõtteid. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskond. Need teemad hõlmavad mitmekülgseid oskusi, nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, mediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutavas tehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus. Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kujutavas kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseeruvus maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loominguulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstiüritustel.

HINDAMINE

Muusikaõpetuse hindamine ei sea kriteeriumiks lapse muusikalist kuulmist jt. sünnipäraseid eeldusi, vaid lähtub iga lapse arengust antud aines. Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust ja tunnist osavõttu. Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja

enesearendusele. Hinnates kasutatakse sõnalisi hinnanguid. Õpilane õpib õpetaja juhendamisel ise oma tööle hinnangut andma. Õppetöö vältel tuuakse esile oskused ja teadmised, mis on hästi omandatud ja mille omandamiseks peab veel tööd tegema.

MUUSIKA

I kooliastmes on kesksel kohal laulmine ja pillimäng.

Lauldakse nii ühehäälselt a cappella kui ka saatega. Selles vanuseastmes rajatakse alus muusikatraditsioonide säilitamisele ja edasikandmisele, mille üks väljund on kõigi õpilaste osalemine koolikooride tegevuses, et saada esmane koorilaulukogemus.

Pillimängus omandatakse erinevate rütmipillide (sh kehapilli) mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna.

Olulisel kohal on **muusikaline liikumine**: rahvatantsud ja laulumängud ning muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu.

Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Õpilaste esinemisuskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm). Et saavutada õpilaste mitmekülgset kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

1. KLASS – 2 tundi nädalas

ÕPPESISU

Laulmine

- kooliastme ühislaulud: Eesti hümn (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus), lastelaulud: „Lapsed, tupp“, „Teele, teele, kurekesed“, „Kevadel“;
- laulmine loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- laulude sisu ning meeleolu mõistmine: eakohased laste-, mängu- ja mudellaulud, kaanonid ning teiste rahvaste laulud;
- erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laulude käsitlemine.

Omalooming

- astmed SO, MI, RA astmeid ja astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise ja käemärkide järgi;

ÕPITULEMUSED

Laulmine

- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes;
- lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris;
- mõistab laulupeo tähendust;
- laulab eesti rahvalaule ning peast valikuliselt 6-7 laulu seoses kalendritähtpäevadega;
- Kristlike laulude valikul lähtume kooli väärtustest ja nädalateemadest;
- laulab kooliastme ühislauke peast.

Omalooming

- laulab meloodiat käemärkide järgi;
- kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses);

<ul style="list-style-type: none"> - noodivältused, paus, rütmifiguurid: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A; 1-löögiline PAUS; 	<ul style="list-style-type: none"> - rakendab pillimängu kaasmängudes; - oskab mängida lihtsaid lauluviise plokkflöödil; - tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; - eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; - kasutab muusika kirjeldamisel muusikalist sõnavara.
<p>Pillimäng. Muusikaline liikumine. Muusika kuulamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - enese ja teiste loomingu väärtustamine; - Eesti laulu- ja ringmängudega tutvumine; - rütmi, meloodia, dünaamika ja tempo tajumine ja väljendamine liikumise kaudu; - individuaalne, paaris- ja rühmatöö; - karakterpalade kaudu väljendusvahenditega tutvumine (meloodia, rütm, tempo); - kuulatava muusikapala meeleolu iseloomustamine, kasutades õpitud oskussõnavara; - muusika meeleolu ja karakterite kunstiliste vahenditega iseloomustamine; - muusikapalade seostamine autoritega; - lihtsad rütmilised kaasmängud keha-, rütmi- ja plaatpillidel. 	<p>Pillimäng. Muusikaline liikumine. Muusika kuulamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - keha-, rütmi- ja plaatpillide kasutamine lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes; - pillimängus muusika sisu ja meeleolu avamine; - noodiõpetus ja muusikalised oskussõnad.
<p>Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> - osalemine koolisisestel muusikaüritustel; - osalemine kooli jumalateenistustel; - osalemine muuseumitundides, kontsertidel. 	<p>Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; - kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.
<p>2. KLASS – 2 tundi nädalas</p>	
<p>ÕPPESISU</p>	<p>ÕPITULEMUSED</p>
<p>Laulmine</p>	<p>Laulmine</p> <ul style="list-style-type: none"> - osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes;

<ul style="list-style-type: none"> - kooliastme ühislaulud: Eesti hümn (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus), lastelaulud: „Lapsed, tuppa“, „Teele, tee, kurekesed“, „Kevadel“. - laulmine loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; - muusika sisu ning meeleolu mõistmine ja väljendamine; - kogetud muusikaelamuste kirjeldamine ning arvamuse avaldamine (suuliselt või muul viisil); - muusikaline oskussõnavara; - eakohased laste-, mängu- ja mudellaulud, kaanonid ja teiste rahvaste laulud; - rahvalaulud ja regilaulud seoses kalendritähtpäevadega; - erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laulud õpetaja valikul. 	<ul style="list-style-type: none"> - lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust; - laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust; - väljendab pillimängus muusika sisu; - laulab eesti rahvalaule; - laulab kooliastme ühislaule peast.
<p>Noodiõpetus ja muusikalised oskussõnad</p> <ul style="list-style-type: none"> - helivältused, rütmifiguurid ja pausid ning nende kasutamine muusikalistes tegevustes; - noodivältused, paus, rütmifiguurid: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TIRI-TIRI, 1-löögiline PAUS; - astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁ põhinevad mudelid; - JO-võtme tähendus ja noodist laulmine. 	<p>Noodiõpetus ja muusikalised oskussõnad</p> <ul style="list-style-type: none"> - laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid); - kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes.
<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> - keha-, rütmi- ja plaatpillide kasutamine lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes; - pillimängu sisu ja meeleolu mõistmine ja kirjeldamine. 	<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> - rakendab pillimängu kaasmängudes; - kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).
<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> - muusika sisu, meeleolu ja ülesehituse mõistmine ja väljendamine liikumise kaudu; 	<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> - kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises).

<p>- Eesti laulu- ja ringmängud.</p>	
<p>Muusika kuulamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - muusika väljendusvahendid karakterpalades (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); - kuulatava muusikapala meeolelu ja karakteri iseloomustamine, kasutades õpitud oskussõnavara; - muusika meeolelu ja karakterite väljendamine kunstiliste vahenditega; - muusikapala autoriga seostamine; - Eesti rahvalaulud ja rahvapillid (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill). 	<p>Muusika kuulamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab suunavate küsimuste abil kuulatavat muusikat; - kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes.
<p>Omalooming. Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> - rütmilised kaasmängud keha-, rütmi- ja plaatpillidel; - astmemudelid lihtsates kaasmängudes; - lihtsamate tekstide loomine: liisusalmid, regivärsid, laulusõnad; - loovliikumine muusika meeolelu väljendamiseks; - osalemine koolisisestel muusikaüritustel, loodusretked erinevatel aastaegadel; - osalemine kooli jumalateenistustel ja palvustel, muuseumitundides, kontsertidel. 	<p>Omalooming. Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> - väärtustab enese ja teiste loomingut; - kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust.
<p>3. KLASS – 2 tundi nädalas</p>	
<p>ÕPPESISU</p>	
<p>Laulmine</p> <ul style="list-style-type: none"> - kooliastme ühislaulud: Eesti hümn (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus), lastelaulud: „Lapsed, tuppa“, „Teele, tee, kurekesed“, „Kevadel“; - laulmine loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt kas üksi või rühmas; muusika sisu ning meeolelu mõistmine ja väljendamine; 	<p>ÕPITULEMUSED</p> <p>Laulmine</p> <ul style="list-style-type: none"> - õpilaste vokaalsete võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (solistid, ansamblid, koor); - laulude õppimine kuulmise järgi, käemärkide abil, rütmistatud astmenoodi järgi, noodi järgi; - vestlus laulu sisust, heliloojast, teksti autorist; - kaanonite rakendamine mitmehäälsel laulmisel ettevalmistamiseks;

<ul style="list-style-type: none"> - eakohased laste-, mängu- ja mudellaulud, kaanonid ning teiste rahvaste laulud; - rahvalaulud ja regilaulud, seos kalendritähtpäevadega; - erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laulud õpetaja valikul. 	<ul style="list-style-type: none"> - laulab kooliastme ühislaule peast.
<p>Noodiõpetus ja muusikalised oskussõnad</p> <ul style="list-style-type: none"> - astmed SO, MI, RA, LE, JO, NA, DI ja astmemudelid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi; - astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides; - noodivältused, paus, rütmifiguurid: TA, TI-TI, TA, TA-A-A, 1-löögiline PAUS, TIRI-TIRI, TAI-RI, POOLPAUS; - JO- ja RA- astmerida (duur ja moll) seoses lauludega; - oskussõnade tähendus ja nende kasutamine: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana; koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat. 	<p>Noodiõpetus ja muusikalised oskussõnad</p> <ul style="list-style-type: none"> - relatiivne meetod - laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi; - mudellaulude laulmine; - kajamängud, rütmilis-meloodilised küsimusvastus motiivid.
<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> - keha-, rütmi- ja plaatpillide kasutamine lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes; - pillimängus muusika meeleolu väljendamine 	<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> - rakendab pillimängu kaasmängudes; - kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes
<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> - muusika sisu, meeleolu ja ülesehituse väljendamine liikumise kaudu; - Eesti laulu- ja ringmängud. 	<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> - kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes.
<p>Muusika kuulamine</p>	<p>Muusika kuulamine</p>

<ul style="list-style-type: none"> - muusika väljendusvahendid karakterpaades (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); - muusikapalade meeleolu ja karakteri iseloomustamine, kasutades õpitud oskussõnavara; - muusika meeleolu ja karakterite iseloomustamine kunstiliste vahenditega; - muusikapala seostamine autoriga; - marsi, valsi ja polka eristamine. 	<ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; - kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel).
<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> - rütmilised kaasmängud keha-, rütmi-ja plaatpillidel; - kaasmäng ja astmemudelid; - lihtsamate tekstide loomine: liisusalmid, regivärsid, laulusõnad jne; - loovliikumine muusika meeleolu väljendamiseks. 	<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> - väärtustab enda ja teiste loomingut.
<p>Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> - muusikaelamuste kirjeldamine muusikalist oskussõnavara kasutades; - kooli jumalateenistused ja palvused, muuseumitunnid, kontserdid. 	<p>Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; - kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.
<p>II kooliastmes tähtsustub töö õpilaste individuaalsete muusikaliste võimete arendamisel ning rakendamisel erinevates muusikalistes tegevustes. Olulised osaoskused on laulmine ja pillimäng. Klassitunnis lauldakse a cappella ja saatena ühe- ja kahehäälselt, kooris kahe- ja kolmehäälselt. Pillimänguoskusi süvendatakse erinevates pillikoosseisudes ning arendatakse edasi kuukeelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid. Muusikalises liikumises on põhiohk eesti rahvatantsudel ning teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise abil. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse muusikalise omaloomingu kaudu. Muusika kuulamisega arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtis on osata kasutada muusika oskussõnu arvamuse avaldamisel ja põhjendamisel. Võimaluse korral kuulatakse ka paikkondlike heliloojate ning interpretide loomingut. Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ning seda rakendatakse mitmesugustes muusikalistes tegevustes. Õpilaste muusikalise eneseväljenduse oskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses. Muusika kuulamise kogemuse ning kontserdikultuuri kujundamiseks ja silmaringi avardamiseks külastatakse kontserte ning muusikaetendusi ja käiakse õppekäikudel. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära. Vastavalt kooli õppekavale kasutatakse II ja III kooliastmes lõimitud aineõpetust. Ainete vahelise lõimingu aluseks on kooli väärtuskasvatus. Lõimingu teemaks on igakuine fookusväärtus, millest lähtuvalt koostatakse</p>	

klassidele aineõpetajate ja kooli juhtkonna poolt lõimingu trimestrikava. Trimestrikava täitmist arutatakse igakuistel aineõpetajate koosolekul. Väärtuspõhiselt lõimitud aineõpetuse eesmärgiks on õpetada lapsi seostama erinevaid teadmisi, oskusi ja väärtusi üksteist toetavalt.

Muusikaõpetuse koostisosad:

- laulmine;
- pillimäng;
- muusikaline liikumine;
- omalooming;
- muusika kuulamine ja muusikalugu;
- muusikaline kirjaoskus.

Hindamine Muusikaõpetuse hindamine ei sea kriteeriumiks lapse muusikalist kuulmist jt. sünnipäraseid eeldusi, vaid lähtub iga lapse arengust antud aines. Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust ja tunnist osavõttu. Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele. Hinnates kasutatakse sõnalisi hinnanguid. Õpilane õpib õpetaja juhendamisel ise oma tööle hinnangut andma. Õppetöö vältel tuuakse esile oskused ja teadmised, mis on hästi omandatud ja mille omandamiseks peab veel tööd tegema.

4. KLASS – 2 tundi nädalas

5. KLASS – 1 tund nädalas

6. KLASS – 1. tund nädalas

Õppesisu

Laulmine

Kooliastme ühislaulud:

Eesti hümn (Fr. Pacius), "Kui Kungla rahvas" (K. A. Hermann), "Mu isamaa armas" (saksa rhvl), "Eesti lipp" (E. Võrk), "Püha öö" (F. Gruber), "Kas tunned maad" (J. Berad), "Meil aiaäärne tänavas (eesti rhvl);

4., 5., 6. klassi lõpetaja õpitulemused

Laulmine

- laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades.;
- laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaal koosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;

<ul style="list-style-type: none"> - laulmine hääle omapära arvestades, loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; teadlikkus hääle tervishoiust; - eakohased ühe- ja kahehääelseid laulud ja kaanonid, eesti ja teiste rahvste laulud <i>a capella</i> ja saatega; - muusikaliste teadmiste ning muusika väljendusvahendite rakendamine üksi ja rühmas lauldes. 	<ul style="list-style-type: none"> - oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislauke; - kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid); - kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel); - oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast; - laulab kooliastme ühislauke peast.
<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> - keha-, rütmi- ja plaatpillide kasutamine lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinatodes</i>; - muusika meeleolu väljendamine; - kandel I, IV, V astme mänguvõtte ja selle muutmine vastavalt vajadusele. 	<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> - kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi löökpillimängus, kandel ja muudel käsitlusel tulnud pillidel.
<p>Muusikaline liikumine</p> <p>4., 5., 6. klass</p> <ul style="list-style-type: none"> - liikumise meloodia, rütmi, tempo, dünaamika ning vormi väljendamine; <p>5. klass</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eesti laulu- ja ringmängud; - eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulike karakterite väljendamine: (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra. <p>6. klass</p> <ul style="list-style-type: none"> - eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulike karakterite väljendamine: (valikuliselt) Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa. 	<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> - kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi liikumises.
<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> - rütmilis-meloodilised improvisatsioonid, kaasmängud ja/või <i>ostinato</i>'d keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kandel; 	<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> - julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh

<ul style="list-style-type: none"> - improvisatsioonides astmemudelite lasutamine (I, IV, V); - regivärsi, laulusõnade, lihtsamate meloodiate loomine; - muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumise kasutamine. 	<p>infotehnoloogia võimalusi kasutades;</p> <ul style="list-style-type: none"> - kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus).
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu 4., 5., 6. klass</p> <ul style="list-style-type: none"> - muusikapalades muusika väljendusvahendite eristamine: meloodia, rütm, tempo, dünaamika, tämber ja vorm; kahe- ja kolmeosaline lihtvorm; - muusikapala iseloomustamine ning oma arvamuse põhjendamine, kasutades muusikalist oskussõnavara; - muusikateoste autorikaitse vajalikkus ja kaasnevate õiguste ja kohustuste tundmine. <p>4. klass</p> <ul style="list-style-type: none"> - vokaalmuusika kuulamine ja võrdlemine: hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliigid (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); kodukoha koorid ja dirigendid; tuntumad Eesti koorid, laulupeod. <p>5. klass</p> <ul style="list-style-type: none"> - instrumentaalmuusika kuulamine ja eristamine: pillirühmad (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkester. <p>5., 6. klass</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eesti rahvamuusika: rahvalaul ja –pillid, -tantsud; - Eesti rahvamuusika suursündmused; - Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa muusikatraditsioonid. 	<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust.; - eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat; - leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas; - kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi muusika kuulamisel.
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <ul style="list-style-type: none"> - helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendus ning neid kasutamine muusikalistes tegevustes. 	<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <ul style="list-style-type: none"> - rakendab üksinda ja/või koos musitseerides muusikalisi oskussõnu, märke ja muusikalist kirjaoskust.

4., 5. klass

- noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:

6. klass

- rütmifiguurid:

- laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA_i, SO_i, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;

4. klass

- 2/4, 3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel; 2-osaline lihtvorm.

5. klass

- helilaadi ja helistiku eristamine ja kasutamine, helistikud C – a.

6. klass

- helistikud G – e,

F – d.

- kaheksandik-taktimõõdu tutvustamine laulurepertuaarist tulenevalt;

- alljärgnevate oskussõnade tähendus ja kasutamine praktikas:

- a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonik ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr,

<p>paralleelhelistikud;</p> <p>b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;</p> <p>c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);</p> <p>d) Tempo, <i>andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando</i>, dünaamika, <i>piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo</i>;</p> <p>- kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.</p>	
<p>Õppekäigud</p> <p>- osalemine kodukoha või riiklikel kultuuriüritustel pealtvaataja või taidlejana;</p> <p>- külastatud kultuuriürituste kohta tagasiside suulisel, kirjalikul või muul looval viisil, kasutades muusikalist oskussõnavara.</p> <p>- oskus võrrelda ja hinnata kultuuriürituste korraldamist ja kordaminekut, soov anda oma panus.</p>	<p>Õppekäigud</p> <p>- huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;</p> <p>- osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;</p> <p>- oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast.</p>
<p>III kooliastmes on tähelepanu keskmes õpilaste iseseisva muusikalise mõtlemise süvendamine ning muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning -meetodeid. Klassitunnis lauldakse nii ühe- kui ka mitmehäälselt, kooris kahe- või kolmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes. Laulmine ja pillimäng pakuvad ka muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatöona. Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ning seda rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes. Muusikat kuulates on tähtis kujundada kuuldu põhjal oma arvamus ning seda argumenteeritult põhjendada nii suuliselt kui ka kirjalikult, toetudes muusika oskussõnavarale. Õpilaste isikupärast esinemisoskust toetatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, pillikoosseisud jms).</p> <p>Osaledes meeeldi muusikalistes tegevustes ning aktsepteerides muusika erinevaid avaldusvorme, haakub õpilane kohaliku kultuurieluga. Musitseerimine õpetab mõistma ja väärtustama rahvusliku laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ja muusikahariduslikku tähendust ning heatasemelist muusikat nii elavas kui salvestatud ettekandes. Muusikaõpetuse kaudu omab põhikooli lõpetaja ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja ametitest ning võimalustest muusikat harrastada või edasi õppida.</p>	

7. KLASS – 1 tund nädalas

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Heli tekkimine ja helikõrgu</p> <p>Laulmine</p> <p>Kooliastme ühislaulud: Eesti hümn (Fr. Pacius), "Mu isamaa armas" (G. Ernesaks), "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort), "Eestlane olen ja eestlaseks jään" (A. Mattiisen, "Laul Põhjamaast" (Ü. Vinter), "Saaremaa valss" (R. Valgre), "Kalevite kants" (P. Veebel), "Oma laulu ei leia ma üles" (V. Ojakäär).</p> <p>Hääle ja kooslalulu arendamine - laul „Mul meeles veel“, muusika R. Valgre, sõnad K. Kikerpuu. swingile omane vaba seesmise tunnetus, sobivalt laululine hingamine ja fraseerimine.</p> <p>- laul „Lapsepõlv on lahe aeg“, muusika P. Rips-Laul, sõnad L. Tungal salmiosa laulmine astmenimedega, refrään, kuulmise järgi, väljendusrikkalt, arendades kahehäälsuse taju.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus - rütmifiguuride ja paused: süntkoop; triool; - kuueteistkümnepaus+kuusteistkümnendiknoot, nende tähenduse mõistmine ja teadlik kasutamine muusikalistes tegevustes; - taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4, kaheksandiktaktimõõdust laulurepertuaarist tulenevalt tutvustamine seoses repertuaariga; - relatiivsete helikõrguste-astmete kasutamine laulude õppimisel ja seostamine absoluutsete helikõrgustega; - helistikud C-a, G-e, F-d (repertuaarist tulenevalt D-h); - oskussõnavara ja selle kasutamine.</p>	<p>Heli tekkimine ja helikõrgus</p> <p>Laulmine - laulab ühe- või kahehäälselt oma hääle omapära arvestades; - laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaal koosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust; - oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule; - kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid); - kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi; - oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, oskab oma häält kujundada vastavalt juhendamisele; - laulab kooliastme ühislaule peast.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus - tunneb õpitud rütmifiguure ja pause ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; - mõistab taktimõõdude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandiktaktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; - kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed).</p>

<p>Pillimäng - rütmiostinato lisamine harjutatud rütmipillil (sh metallofon või kõlaliistud).</p> <p>Muusika kuulamine - muusikalised ja mitte-muusikalised helid; - erinevate (generaatoriga tekitatud) helide ja helikõrgustega tutvumine.</p> <p>Omalooming - rütmi-ostinato loomine õpitud laulule või refräänile.</p>	<p>Pillimäng - kasutab õpitud laulu saates rütmiostinatot kehapillil, rütmipillidel (sh metallofon ja kõlaliistud); - lisab õpitud laulule rütmiostinato djembel, bongodel, kõlapulkadel vm rütmipillil.</p> <p>Muusika kuulamine - eristab kuulmise järgi muusikalisi ja mitte-muusikalisi helisid; - eristab (generaatoriga tekitatud) erinevaid helisid ja helikõrgusi.</p> <p>Omalooming - loob rütmi-ostinato õpitud laulule; - loob 2-taktilise rütmiostinato laulu refräänile.</p>
<p>KEELPILLID</p> <p>Laulmine - <i>“Hey Ho”</i> inglise kaanon laulmine astmenimedega.</p> <p>Pillimäng - kaasmängu loomine kaanonile „<i>Hey Ho</i>“.</p> <p>Muusika kuulamine - erinevate näppekeelpillidega tutvumine (sh akustiline ja elektrikitarr, basskitarr, harf, bändžo, lauto); - muusikalised oskussõnad, kasutades kuulsate kitarrivirtuooside esitusi:</p>	<p>KEELPILLID</p> <p>Laulmine - tunneb kaanoni mõistet; - oskab laulda kaanonit.</p> <p>Pillimäng - kujundab rütmipillil kaasmängu kaanonile „<i>Hey Ho</i>“.</p> <p>Muusika kuulamine - tunneb <i>e-moll</i> helistikku, kolmkõla ja kasutab neid musitseerimisel; - tunneb näppekeelpille: kitarr, elektrikitarr, basskitarr, harf; - on tutvunud lisaks bändžo, mandoliini ja lautoga;</p>

<p>http://www.rollingstone.com/music/lists/100-greatest-guitarists - Eesti tuntumate keelpillimängijatega tutvumine.</p> <p>Omalooming - rütmi-<i>ostinato</i> loomine kaanonile “<i>Hey Ho</i>”. - laulusaate loomine metallofonil.</p>	<p>- eristab kõla järgi erinevaid näppekeelpille (akustiline ja elektrikitarr, basskitarr, harf, bändžo, lauto); - analüüsib muusikalisi oskussõnu kasutades kuulsate kitarrivirtuooside esitusi ning arutleb selle üle http://www.rollingstone.com/music/lists/100-greatest-guitarists - oskab nimetada eesti tuntumaid keelpillimängijaid.</p> <p>Omalooming - loob rütmi-<i>ostinato</i> ning liikumise kaanonile “<i>Hey Ho</i>”; - loob laulu saateks metallofonil <i>burdooni</i>.</p>
<p>RÜTMIPILLID Laulmine - laulu „<i>Kung Fu</i>“, G. Reiter õppimine rütmisilpide abil; - laulu „<i>Paketumbe</i>“, Aafrika rahvaviis, seade Tuuli Jukk õppimine rütmisilpide ja astmenimedega.</p> <p>Pillimäng - “<i>Kung Fu</i>” rütmimängu õppimine 1- ja 2-häälselt kehapillil, rühmiti või kogu klassiga; - rütmi-<i>ostinatod</i> harjutamiseks rondovormis enne laulu õppimist; - „<i>Paketumbe</i>“ plaksumängu õppimine lauldes või kehapillil, üksi ja paarides.</p> <p>Muusika kuulamine</p>	<p>RÜTMIPILLID (määramata helikõrgusega) Laulmine - kasutab muusikalisi teadmisi rühmas lauldes; - laulu „<i>Paketumbe</i>“ laulmine rütmisilpide ja astmenimedega; - musitseerib täpsete rütmidega 1- ja 2-häälselt.</p> <p>Pillimäng - sõnastab mõisteid <i>partii, partituur, pidekaar, fermaat, eeltakt, süngoop, kaheksandiknoot ja paus ning</i> kasutab neid musitseerimisel; - oskab mõistet sõnastada ja tunneb muusikas ära rondovormi (ABACA...); - esitab “<i>Kung Fu</i>” rütmimängu 1- ja 2-häälselt kehapillil, rühmiti ja kogu klassiga; - rütmi-<i>ostinatod</i> esitatakse rondovormis enne laulu õppimist; - esitab „<i>Paketumbe</i>“ plaksumängu lauldes ja kehapillil üksi ja paarides.</p> <p>Muusika kuulamine</p>

<p>- määratlemata helikõrgusega löökpillidega tutvumine: suur trumm, väike trumm, taldrükud; Orff-instrumentarium: kõlapulgad, triangel, marakaa, kastanjetid, guiro, kõlakarp, bongod, djembed, tamburiin, näputaldrükud jne.</p> <p>Omalooming Rühmatöö kolmes grupis: - rühmatööna 2-taktilise rütmiostinato kehapiillile loomine, “<i>Kung Fu</i>” rütmidega sobiv liikumine ja/või “<i>Paketumbe</i>” plaksumängule 4-taktiline liikumiskombinatsioon.</p>	<p>- tunneb ja eristab kõla ja kuju järgi määratlemata helikõrgusega löökpille: suur trumm, väike trumm, taldrükud; Orff-instrumentarium: kõlapulgad, triangel, marakaa, kastanjetid, guiro, kõlakarp, bongod, djembed, tamburiin, näputaldrükud jne.</p> <p>Omalooming Rühmatöö kolmes grupis: - rühm (A, B, C) loob 2-taktilise rütmiostinato kehapiillile; - loob “<i>Kung Fu</i>” rütmidega sobiva liikumise; - loob “<i>Paketumbe</i>” plaksumängule 4-taktilise liikumiskombinatsiooni.</p>
<p>RÜTMIPILLID (määratud helikõrgusega) Laulmine - „<i>Tuulepoiste jenka</i>“, muusika T. Kärki, sõnad R. Helisma salmiosa laulmine astmenimedega, refrään kuulmise järgi; - „<i>Kehapilli kaanon</i>“, Tuuli Jukk laulmine astmenimedede ja rütmisilpidega.</p> <p>Pillimäng - kindla helikõrgusega löökpilli ja/ või määratlemata helikõrgusega löökpilli rütmirondo ettevalmistamine.</p> <p>Muusika kuulamine - kindla helikõrgusega löökpillidega tutvumine: timpanid, ksülofon, kellamäng, vibrafon, metallofon, torukellad, gong ja A. Hatšaturjan „<i>Mõõkade tants</i>“ balletist „Gajane“; - muusika analüüsimine oskussõnavara kasutades.</p>	<p>RÜTMIPILLID (määratud helikõrgusega) Laulmine - laulab oma hääle omapära arvestades väljendusrikkalt ning loomulikult; - jälgib aululist hingamist ja fraseerimist; - rakendab muusikalisi teadmisi ja oskusi kaanoni esitamisel.</p> <p>Pillimäng - oskab sõnastada mõiste ja kasutab musitseerides: <i>rütmirondo, kaanon, triool, AB vorm, jenka-tants</i>; - oskab nimetada eesti tuntumaid löökpillimängijaid.</p> <p>Muusika kuulamine - tunneb ja eristab kõla järgi kindla helikõrgusega löökpille: timpanid, ksülofon, kellamäng, vibrafon, metallofon, torukellad, gong, A. Hatšaturjan „<i>Mõõkade tants</i>“ balletist „Gajane“; - analüüsib muusikat oskussõnavara kasutades.</p>

<p>KOOLIKONTSERT - kontserdil osalemine ja arutus.</p>	<p>KOOLIKONTSERT - arutleb kontserdil kuuldud muusika üle ning analüüsib seda oskussõnavara kasutades; - põhjendab oma arvamust kirjalikult vastavalt retsensiooni kirjutamise juhendile.</p>
<p>8. KLASS – 1 tund nädalas</p>	
<p>Õppesisu</p>	<p>Õpitulemused</p>
<p>KLAHVPIILLID Laulmine Kooliastme ühislaulud: Eesti hümn (Fr. Pacius), "Mu isamaa armas" (G. Ernesaks), "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort), "Eestlane olen ja eestlaseks jään" (A. Mattiisen, "Laul Põhjamaast" (Ü. Vinter), "Saaremaa valss" (R. Valgre), "Kalevite kants" (P. Veebel), "Oma laulu ei leia ma üles" (V. Ojakäär). Hääle ja kooslalulu arendamine „<i>Laul lahkuvast suvest</i>“, R. Pajusaar laululine hingamine, fraseerimine ja mitmehäälsuse tajus. Pillimäng - $\frac{3}{4}$ taktimõõdus rütmiostinato kasutamine kehapillil või rütmipillidel (triangel, bongod, marakaad, metallofon vm); - rühmatöona „prepeareeritud klaveri“ ettevalmistamine ja esitamine vastavalt ülesannetele. Muusika kuulamine - kuulmise järgi klahvpillide tundma õppimine: klaver, klavessiin orel, akordion;</p>	<p>KLAHVPIILLID Laulmine - arendab mitmehäälsuse taju ja fraseerimist; - teab ja väljendab valsi rütmi $\frac{3}{4}$ taktimõõdus; - tunneb <i>eeltakti</i> ja <i>partituuri</i> mõistet ja kasutab neid musitseerimisel; - tunneb ära noodipildis (ja oskab mängida) helistikke <i>D-duur</i> ja <i>e-moll</i>; - oskab seletada klahvpillide heli tekitamise mehhanismi ning klahvpillide peamisi osi: <i>klaviatuur, keeled, virblid, haamrite süsteem, pedaalid, viled, manuaalid, registrid</i>; - laulab kooliastme ühislaule peast. Pillimäng - kasutab õpitud laulu saates $\frac{3}{4}$ taktimõõdus rütmiostinatot kehapillil või rütmipillidel (triangel, bongod, marakaad, metallofon. metallofon vm). Muusika kuulamine - tunneb ja eristab kuulmise järgi klahvpille: klaver, klavessiin orel, akordion;</p>

<p>- mõisted <i>fuuga</i> ja <i>polüfoonia</i> ning nende kasutamine muusikapala analüüsimisel (<i>J. S. Bach</i> <i>Väike fuuga g-moll</i>).</p> <p>Muusikaline kirjaoskus</p> <ul style="list-style-type: none"> - rütmifiguuride ja paused: süngoop; triool; - kuueteistkümnepaus+kuusteistkümnendiknoot, nende tähenduse mõistmine ja teadlik kasutamine muusikalistes tegevustes; - taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4, kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt tutvustamine seoses repertuaariga; - relatiivsete helikõrguste-astmete kasutamine laulude õppimisel ja seostamine absoluutsete helikõrgustega; - helistikud C-a, G-e, F-d (repertuaarist tulenevalt D-h); - oskussõnavara ja selle kasutamine. <p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> - loob ¾ taktimõõdus 4-taktilise rütmi-<i>ostinato</i> õpitud laulule. 	<p>- on tutvunud mõistetega <i>fuuga</i> ja <i>polüfoonia</i> ning kasutab neid muusikapala analüüsimisel vastavalt ülesannetele (<i>J. S. Bach</i> <i>Väike fuuga g-moll</i>).</p> <p>Muusikaline kirjaoskus</p> <ul style="list-style-type: none"> - tunneb õpitud rütmifiguure ja pause ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; - mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandiktaktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; - kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed). <p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> - oskab luua ¾ taktimõõdus 4-taktilise rütmi-<i>ostinato</i> õpitud laulule.
<p>ELEKTROFONID</p> <p>Laulmine</p> <ul style="list-style-type: none"> - laululine fraseerimine ja meeleolukas laulmine hääle omapära arvestades: <p>“Ding-dinge-dong”, Dick Backer, sõnad Kustas Kikerpuu ja „Conquest Of Paradise” sõnad ja muusika Vangelis</p> <p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> - lisab laulule taktilise rütmi-<i>ostinato</i> 4/4 taktimõõdus Orff-instrumentariumi kasutades (kõlapulgad, marakad, tamburiin, mtallofon vm). 	<p>ELEKTROFONID</p> <p>Laulmine</p> <ul style="list-style-type: none"> - laulab dünaamikat kasutades, oma hääle iseärasusi ja laulu stiili arvestades; - seostab astmeid ja absoluutseid helikõrgusi. <p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> - oskab sõnastada mõisteid <i>süngoop</i>, <i>pidenaar</i>, <i>bemoll</i>, <i>dies</i>, <i>paralleelhelistikud</i> ja <i>dünaamika</i> ning kasutada musitseerimisel.

<p>Muusika kuulamine - levinud elektrofonidega tutvumine ja hääle eristamine.</p> <p>Omalooming - dünaamilise plaani loomine laulu „<i>Conquest Of Paradise</i>“ 8. salmile (iga salm erineva dünaamikaga).</p>	<p>Muusika kuulamine - oskab seletada elektrofonide heli tekkimise põhimõte; - sõnastab mõisteid <i>akustiline, elektro-akustiline, elektrooniline (instrument)</i>, süntesaator, digitaalklaver, rütmimasin.</p> <p>Omalooming - loob dünaamilise plaani laulu „<i>Conquest Of Paradise</i>“ 8. salmile (iga salm erineva dünaamikaga).</p>
<p>LADINA-AMEERIKA MUUSIKA</p> <p>Laulmine - laulu „<i>Loobu tangost</i>“, Tommie Conor, sõnad Mart Sander laulmine oma hääle omapära arvestades, loomuliku kehahoiu ja fraseerimisega; - „<i>Guantanamera</i>“, J.F.Diaz, sõnad Heldur Karmo laulmine emotsionaalselt laulu stiili arvestades, arendades kahehäälsuse taju; - laulab astmetnimedega, arendab astmetaju: „<i>La Cucaracha</i>“, Mehhiko viis.</p>	<p>LADINA-AMEERIKA MUUSIKA</p> <p>Laulmine - väljendab <i>tango</i> rütmi plaksutades vm viisil - sõnastab mõisteid <i>taktimõõt, süinkoop, triool, punkteeritud rütmid</i>; - kärgib laulmisel muusikapalade stiili.</p>
<p>HISPAANIA MUUSIKA - laulu „<i>Kas tahad tulla minuga</i>“, rahvalik viis, sõnad Henno Käo laulmine astmenimedega; - laulmine vaba tunnetusega, hoogsalt ja emotsionaalselt: „<i>Me lähme, preilnad, reisima</i>“, rahvalik laul; - laulmine astmenimedega: „<i>Don Alfonso</i>“, hispaania rahvalaul; - lauldes laulu karakteri väljendamine: „<i>Las estrellitas del cielo</i>“, hispaania rahvaviis.</p> <p>Pillimäng - kandlel D, A, G akorde kasutamine, eesti rahvaviiside saated;</p>	<p>HISPAANIA MUUSIKA - tunneb ära <i>C-duur</i> ja <i>d-moll</i> helilaadi tunnused ning sõnastab mõisteid <i>akord, tabulatuur</i>. - kasutab musitseerimisel <i>6/8 taktimõõtu</i> ning vastavaid noodivältusi.</p> <p>Pillimäng - mängib kandlel D, A, G akorde kasutades saadet eesti rahvaviisidele;</p>

<p>- vajadusel kitarri tabulatuuri, www.kitarrikool.ee ning plokkflöödi mänguvõtete tabeli kasutamine.</p> <p>Muusika kuulamine - muusikanäidete põhjal Hispaania muusikale omaste tunnustega tutvumine. - Hispaania rahvamuusika, tantsude ja rahvapillidega (kitarr, kastanjetid, tamburiin) tutvumine; - laulu, „<i>Cante flamenco</i>“ esituse analüüsimine vastavalt ülesannetel; - muusikalist oskussõnavara kasutades maailmakuulsate kitarrivirtuooside esituste kuulamine ja võrdlemine www.Youtube.com</p> <p>Omalooming - 2-taktilise rütmiostinato loomine laulule „<i>Don Alfonso</i>“ või „<i>Las estrellitas del cielo</i>“; - kaasmänguks sobivate rütmipillide valimine, laulu karakterit arvestades (tamburiin, kastanjetid, metallofon, kõlapulgad vms).</p>	<p>- kasutab vajadusel laulu saateks kitarri või plokkflööti.</p> <p>Muusika kuulamine - on tutvunud hispaania muusika ja kultuuriga ja oskab seda kirjeldada. - kasutab hispaania muusikat iseloomustades mõisteid: <i>flamenko</i>, <i>bolero</i>, <i>fandango</i>, <i>habaneera</i>, <i>vihuela</i>; - on tutvunud kitarri ajaloo ning ehitusega ja oskab seda kirjeldada; - tunneb kitarri heli tekitamise põhimõtet ning näitab tähtsamaid osi.</p> <p>Omalooming - loob 2-taktilise rütmiostinato laulule „<i>Don Alfonso</i>“ või „<i>Las estrellitas del cielo</i>“; - valib kaasmänguks sobiva rütmipilli laulu karakterit arvestades (tamburiin, kastanjetid, kõlapulgad).</p>
9. KLASS – 1 tund nädalas	
Õppesisu	Õpitulemused
<p>MUUSIKA ESITAMISE KOOSSEISUD</p> <p>Laulmine</p> <p>Kooliastme ühislaulud: Eesti hümn (Fr. Pacius), ”Mu isamaa armas” (G. Ernesaks), ”Jää vabaks, Eesti meri” (V. Oksvort), ”Eestlane olen ja eestlaseks jään” (A. Mattiisen, ”Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), ”Saaremaa valss” (R. Valgre), ”Kalevite kants” (P. Veebel), ”Oma laulu ei leia ma üles” (V. Ojakäär).</p> <p>Astmenimedega laulmine: <i>“Puu on puude kõrgune”</i>, muusika Indrek</p>	<p>MUUSIKA ESITAMISE KOOSSEISUD</p> <p>Laulmine - laulab dünaamikast lähtuvalt väljendusrikkalt; - laulab svingile omase tunnetusega; - laulab loomuliku kehahoiu ja õige fraseerimisega, ilmekalt; - laulab kooliastme ühislaule peast.</p>

Kalda, sõnad Heiki Vilep

Svingile omase tunnetusega laulmine: „*Väike päike*“, muusika ja sõnad Helin Mari Arder.

Muusikaline kirjaoskus

- rütmifiguuride ja paused: süntkoop; triool;
- kuueteistkümnepaus+kuusteistkümnendiknoot, nende tähenduse mõistmine ja teadlik kasutamine muusikalistes tegevustes;
- taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4, kaheksandiktaktimõõdud laulurepertuaarist tulenevalt tutvustamine seoses repertuaariga.
- relatiivsete helikõrguste-astmete kasutamine laulude õppimisel ja seostamine absoluutsete helikõrgustega;
- helistikud C-a, G-e, F-d (repertuaarist tulenevalt D-h);
- oskussõnavara ja selle kasutamine.

Pillimäng

- laulu “*Puu on puude kõrgune*” saates *ostinato* mängimine klahvpillil;
- svingi rütmi õppimine, laul „*Väike päike*“ rütmiostinato´s marakaid ja tamburiini kasutades.
- „*Musalugu*“, idee Fr. Neumann musitseerimine kehapillil ansambelis vastavalt oma partiile.

Muusika kuulamine

- kuulmise järgi erinevaid ansambli liikide eristamine (keelpillikvartett, puhkpillikvintett, rockbänd, külakapell);
- kuulmise järgi erinevate orkestrite eristamine (keelpilli-, puhkpilli-sümfooniaorkester, *big band*);

Muusikaline kirjaoskus

- tunneb õpitud rütmifiguure ja pause ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- mõistab taktimõõdude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandiktaktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides.
- kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed).

Pillimäng

- mängib laulusaateid svingile omase tunnetusega;
- teab ja kasutab musitseerimisel mõisteid *partii ja partituur*;
- teab ansambelite ja orkestrite nimetusi ja koosseise;
- seostab intervalli nimetust ansambli arvulise koosseisuga.

Muusika kuulamine

- seletab lahti mõisteid *dünaamika, meetrum*;
- teab ja väljendab svingi rütmi (*off-beat 4/4 taktimõõdus*);
- teab ja kasutab alteratsioonimärkide *dies, bemoll* ja *bekarr* tähendust.

<p>- <i>variatsioonivormi</i> tundma õppimine muusikas.</p> <p>Omalooming - rühamtöö: variatsiooni vormis helikompositsiooni loomine klassis kättesaadavate helitekitajatega (paber, ajaleht, hari, võtmed, kapiuksed jne) ning esitab teose (inspiratsiooni allikaks STOMP, <i>“Musalugu”</i> vm).</p>	
<p>HÄÄL JA HÄÄLELIIGID</p> <p>Laulmine - astme- ja tähtnimedega laulmine: „<i>Ostetud häääl</i>“, Kullamaa rahvaviis; - regilaulud; - mitmehäälsuse taju ja rütmitunnetuse harjutamine: 1.- 4. häääl relatiivsete astmetega; 5.-7. häääl absoluutsete helikõrgustega: „<i>Kaanon</i>“, muusika Johann Pachelbel. Pillimäng - laulu „<i>Ostetud häääl</i>“ saates rütmiostinato loomine kehapillile ja/või rütmipillidele (raamtrumm, bongo,djembe, kõlapulgad vm); - väikekandlel regilaulule sate mängimine D ja A akorde kasutades; - Pachelbeli „<i>Kaanoni</i>” 4.-7. partii plaatpillil mängimine, plokkflöödil, viiulil või klaveril vastavalt oma oskustele.</p> <p>Muusika kuulamine - õpib tundma peamisi hääleliike (sopran, alt, tenor, bass) ja Eesti tuntumaid ooperisolistse; - muusikalist sõnavara ja teadmisi kasutades laulu „<i>Ostetud häääl</i>“ erinevate tõlgenduste analüüsimine (Oort, Diskreetse Mango Trio); - maailmakuulsate ooperivirtuooside ettekannete kuulamine ja võrdlemine www.youtube.com</p>	<p>HÄÄL JA HÄÄLELIIGID</p> <p>Laulmine - oskab laulda regilaulu; - oskab laulda kaanoneid.</p> <p>Pillimäng - oskab mängida rütmisaateid; - oskab mängida väikekandlel D ja A akorde laulude saateks.</p> <p>Muusika kuulamine - tunneb hääleorganite nimetusi, ehitust ja oskab seletada hääle tekkimise mehhanismi; - oskab nimetada regilaulu tunnuseid ja esitusviisi; - tunneb ja eristab kuulmise järgi peamisi hääleliike (sopran, alt, tenor, bass); - oskab nimetada Eesti tuntumaid ooperisolistse.</p>

<p>Omalooming - rütmi-<i>ostinato</i> loomine laulule „<i>Ostetud hää!</i>“ kehapillil ja/või rütmipillidel (raamtrumm, djembe, kõlapulgad vm).</p>	<p>Omalooming - oskab luua rütmi-<i>ostinato</i> tuttavale laulule, kasutades erinevaid rütmipille või kehapilli.</p>
<p>ITAALIA – OOPERI SÜNNIMAA Laulmine - laulmine väljendusrikkalt ja arvestades sobivat laululist hingamist ja fraseerimist: „<i>Santa Lucia</i>“, Napoli laul; „<i>La Campana</i>“ muusika ja sõnad G. Martini; - laulmine astme-ja tähtnimedega ja 3-häälses kaanonis, arendades mitmehäälsuse taju ja ansamblitunnetust.</p> <p>Pillimäng - 3/8 taktimõõdus kaasmängu loomine laulule „<i>La Campana</i>“ (kõlapulgad, näputaldrikud, tamburiin).</p> <p>Muusika kuulamine - Itaalia rahvalaulude ja tantsude iseloomustamine. - kaaslaste esituse analüüsimine vastavalt hindamisskaalale, oma arvamust põhjendades.</p> <p>Omalooming - laulule „<i>La Campana</i>“ 2-taktilise <i>ostinato</i> loomine plaatpillil või klaveril.</p>	<p>ITAALIA – OOPERI SÜNNIMAA Laulmine - teab ja kasutab Itaalia muusikat iseloomustades mõisteid <i>tarantella</i>, <i>napoli laul</i>, <i>ballaadid</i> ja <i>lüürilised laulud</i>, <i>bel canto</i>, <i>ooper</i>; - teab ja kasutab mõisteid <i>kunstmuusika</i>, <i>meloodia</i>, <i>harmonia</i>, <i>akord</i>.</p> <p>Pillimäng - oskab mängida 3/8 taktimõõdus õpitud kaasmängu.</p> <p>Muusika kuulamine - oskab iseloomustada itaalia rahvalaule ning tantse.</p> <p>Omalooming - oskab luua erinevatele lauludele <i>ostinato</i>, kasutades plaatpillil või klaverit.</p>
<p>OOPER Laulmine - laulmine ooperiaaria stiili arvestades väljendusrikkalt, arvestades sobivat laululist hingamist ja fraseerimist: „<i>La Donna e Mobile</i>“, muusika Giuseppe Verdi; „<i>Orjade koor</i>“, ooperist „<i>Nabucco</i>“, muusika Giuseppe</p>	<p>OOPER Laulmine • Oskab laulda kuulmise järgi ja rütmisilpe nimetades tuttavaid teemasid.</p>

<p>Verdi, sõnad Leelo Tungal; - kuulmise järgi ja rütmisilpidega laulmine, hääle omapära arvestades, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga.</p> <p>Muusika kuulamine - ooperi muusikaliste numbrite tundmine õppimine: <i>avamäng, aaria, retsitativ, duett, ansambel</i>; - Bizet' ooperi „Carmen“ süžee, peaosaliste ja peamiste muusikaliste numbritega tundma õppimine; - kuulatud (vaadatud) ooperikatkendite analüüsimine, muusikalist sõnavara kasutades; DVD või www.youtube.com ja vastavalt ülesannetele.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Teab ja kasutab musitseerides mõisteid <i>kromaatile helirida, alteratsioonimärgid, triool, habaneera</i>. <p>Muusika kuulamine - teab ja kasutab ooperit iseloomustades uusi mõisteid <i>libreto, aaria, intermezzo, primadonna, retsitatiiv</i> jt. - oskab seletada lahti mõisteid <i>hääleliigid, ansambel, orkester</i>; - teab ja nimetab kuulsaid ooperiheliloojaid ja nende teoseid.</p>
<p>OPERETT Laulmine - operetiaaria stiili arvestades väljendusrikkalt laulmine, arvestades sobivat laululist hingamist ja fraseerimist; <i>“Täna tahaksin ma laulda“</i>, muusika Ferenz Lehar; <i>„Siis kui maailm magab veel“</i>, muusikalist „Romeo ja Julia“, muusika ja sõnad Jaagup Kreem.</p> <p>Muusika kuulamine - vaadatud operetikatkendite analüüsimine, muusikalist sõnavara kasutades www.youtube.com ja vastavalt ülesannetele.</p>	<p>OPERETT Laulmine - teab operetti, iseloomustades mõisteid <i>primadonna, aaria, libretto, retsitatiiv</i> jm.</p> <p>Muusika kuulamine - oskab nimetada ooperi ja opereti erinevusi ning sarnasusi; - teab nimetada kuulsaid operetiheliloojaid ja nende teoseid; - analüüsib ja avaldab oma arvamust kuulatud/ vaadatud operetikatkendite kohta muusikalist sõnavara kasutades www.youtube.com ja vastavalt ülesannetele.</p>
<p>JÕULUD MUUSIKAS</p>	<p>JÕULUD MUUSIKAS</p>

<p>Laulmine - ühislauluvara omandamine, arendades mitmehäälsuse taju: “Näärisokk“, eesti rahvaviis, sdn Gustav Ernesaks; ühislaulud jõulujumalateenistuseks: “Jõuluingel“, muusika Olav Ehala, sõnad Leelo Tungal; „Head uut aastat“, muusika Mikk Targo, sõnad Heldur Karmo.</p> <p>Pillimäng - rütmiliste kaasmängude mängimine, sh laulule „Näärisokk“ (muusikakooli õpilane võib mängida flöödil või viiulil „Jõuluingel“ meloodiat vahemänguna); - jõululaulu esitades vastavalt oma oskustele muusikainstrumentidel eel-, vahe- või järelmängus ja /või rütmi-<i>ostinato</i> partiide õppimine.</p> <p>Muusika kuulamine - klassikaaslaste esituste kuulamine ja analüüsimine, argumenteeritult ja kokku lepitud hindamisskaalasid arvestades.</p> <p>Omalooming - laulule „Näärisokk“ luua kolm erinevat 2-taktilist rütmi<i>ostinatot</i> (A, B ja C-osale erinevad rütmid), kasutades laulu meeleoluga sobivaid pille ja väljendades erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguilisi ideid.</p>	<p>Laulmine • Oskab kuulata iseennast ja kaaslasti ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides. • Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast.</p> <p>Pillimäng - oskab luua rütmi-<i>ostinatosid</i>.</p> <p>Muusika kuulamine - kuulab ja analüüsib argumenteeritult klassikaaslaste esitusi; - annab hinnanguid esitustele kokku lepitud hindamisskaalasid kasutades.</p> <p>Omalooming - oskab luua rütmi<i>ostinato</i>´sid rühmatööna, laulu meeleoluga sobivad pillid; - oskab väljendada erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguilisi ideid.</p>
<p>MUUSIKATEATER Laulmine</p>	<p>MUUSIKATEATER Laulmine • Taotleb lauldes konkreetse muusikapala stiili.</p>

<p>- laulmine muusikapala stiili arvestades, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga: „<i>The Phantom of the Opera</i>“, muusika ja sõnad A.L.Webber, M.Batt-R. Stilgoe; „<i>Kas poleks tore see</i>“ muusika Frederick Loewe, sõnad Enn Vetemaa; „<i>Siis kui maailm magab veel</i>“ muusika ja sõnad Jaagup Kreem, Elmar Liitmaa.</p> <p>Muusika kuulamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - muusikali, opereti ja ooperi muusikaliste numbrite tundma õppimine (<i>aaria, retsitatiiv, duett, ansambel, koor, avamäng</i>); - kuulatud muusikalinäidete üle arutlemine, põhjendades oma arvamusi; - TV muusika kuulamise päeviku koostamine. 	<p>Muusika kuulamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - tunneb ja eristab muusikali, opereti- ja ooperi muusikalisi numbreid (<i>aaria, retsitatiiv, duett, ansambel, koor, avamäng</i>); - teab ja kirjeldab muusikali iseloomustades mõisteid <i>libreto, süžee, jazz-, pop- ja rockmuusika, klassikaline muusika, massimeedia, filmikunst</i>; - nimetab muusikali, ooperi ja opereti erinevusi ning sarnasusi; - teab Eesti ja maailma tuntumaid muusikale ja nende nende loojaid.
<p>PRANTSUSMAA – BALLETTI SÜNNIMAA</p> <p>Laulmine</p> <ul style="list-style-type: none"> - astmenimedega laulmine, arendades astme- ja mitmehäälsuse taju: kaanon „<i>Frere Jaques</i>“, prantsuse lastelaul. <p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> - mängida „<i>Frere Jaques</i>“ meloodiat meloodiapillil (klaver, plokkflööt, ksülofon) C-duuris; - mängida laulus „<i>Frere Jaques</i>“ kaasa 4-taktilist omaloodud rütmiostinatot. <p>Muusika kuulamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - kuulmise järgi prantsuse muusikale iseloomulikke pillide ja kõlade tundma õppimine; - Prantsuse <i>šansooni</i> ja tänapäeva popmuusika võrdlus; 	<p>PRANTSUSMAA – BALLETTI SÜNNIMAA</p> <p>Laulmine</p> <ul style="list-style-type: none"> - taotleb lauldes puhast tooni ja selget diktsiooni. <p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> - teab kasutada seoses musitseerimisega mõisteid <i>fermaat, D.C.al Fine, 1.volt ja 2.volt</i>. <p>Muusika kuulamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - nimetab tuntud prantsuse heliloojate ning lauljate nimesid ning lugusid;

<p>- TV muusika kuulamise päeviku koostamine.</p> <p>Omalooming</p> <p>- laulule „<i>Frere Jacques</i>“ 4-taktilise rütmiostinato loomine, valides sobivad rütmipillid;</p> <p>- laulu esitusplaani koostamine ja esitamine koos liikumise, meloodiapilli ning saatepillidega.</p>	<p>- tunneb ja eristab kuulmise järgi prantsuse muusikale iseloomulikke pille ja kõlasid;</p> <p>- võrdleb prantsuse <i>šansooni</i> ja tänapäeva popmuusikat;</p> <p>- iseloomustab prantsuse muusika arengut, kasutades mõisteid <i>rahvalaulud, šansoon, gavott, farandool, courante ja bourree, trubaduur, kunstmuusika, operett, ballett, impressionism.</i></p> <p>Omalooming</p> <p>- oskab luua laulude esitusplaane ja esitada neid üks või rühmas koos liikumise ja pillidega.</p>
<p>LAULUD KODUST JA ISAMAAST</p> <p>Laulmine</p> <p>- laulmine, taodeldes puhtast intonatsiooni, väljendusrikkalt ja laulu stiili arvestades: „<i>Kel on laulud laulda</i>“, muusika Rein Rannap, sõnad Hando Runnel; „<i>Mu isamaa, mu õnn ja rõõm</i>“, muusika Frederik Pacius, sõnad J. V. Jannsen;</p> <p>„<i>Eesti lipp</i>“, muusika Enn Võrk, sõnad Martin Lipp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • II ja III kooliastme ühislauluvara kinnistamine. <p>Muusika kuulamine</p> <p>- kaaslaste lauluesituste kuulamine, muusika analüüsimine;</p> <p>- kokku lepitud hindamisskaalale tuginedes arvamuste väljendamine.</p>	<p>LAULUD KODUST JA ISAMAAST</p> <p>Laulmine</p> <p>- oskab laulda peast II ja III kooliastme kohustuslikke laule, sh „<i>Mu isamaa, mu õnn ja rõõm</i>“, „<i>Eesti lipp</i>“, „<i>Kas tunned maad</i>“.</p> <p>Muusika kuulamine</p> <p>- analüüsib kaaslaste lauluesitusi;</p> <p>- väljendab ning põhjendab oma arvamust kokku lepitud hindamisskaalale tuginedes;</p> <p>- teab ja oskab kasutada mõisteid: regilaul, eesti uuem rahvalaul, rahvalik laul, kunstmuusika;</p> <p>- oskab nimetada eesti heliloojaid ja laulutekstide autoreid.</p>

<p>Omalooming</p> <p>- ühe isamaalise laulu esituse ettevalmistus: esitusplaani koostamine ja harjutamine üksi või rühmas, lauldes peast.</p>	<p>Omalooming</p> <p>- oskab esitada peast üht isamaalist laulu, kujundades selle esinemisplaani ning esitades kas üksi või rühmas.</p>
<p>AAFRIKA MUUSIKA</p> <p>Laulmine</p> <p>- laulmine laulu stiili ja arendades mitmehäälsuse taju 3-häälsel kaanonil lauldes: „<i>Si-si</i>“, Kongo rahvalaul; - astmenimedega ja rütmisilpidega laulmine: „<i>Ikaboye</i>“, Suulu rahvaviis.</p> <p>Pillimäng</p> <p>- laulule „<i>Si-si</i>“ rütmiostinato (agoogo, kõlapulgad, kõristi, guiro, trumm ja <i>djembe</i>) kaasa mängimine; - laulule „<i>Ikaboyé</i>“ rütmi-ostinato lisamine.</p> <p>Muusika kuulamine</p> <p>- Aafrika rahvapillidega tutvumine: <i>trummid, kõristid, pöidlaklaver, kora, ksülofonid</i> jm rahvamuusika pillid; - Aafrika muusikale omaste tunnuste leidmine kuulamisülesannetes.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus</p> <p>- bassivõti ja bassinootide asukohtade tundma õppimine.</p>	<p>AAFRIKA MUUSIKA</p> <p>Laulmine</p> <p>- laulab laulu stiili arvestades loomuliku kehahoiu ja õige fraseerimisega; - arendab mitmehäälsuse taju 3-häälsel kaanonil lauldes.</p> <p>Pillimäng</p> <p>- oskab luua ja mängida laulule kaasa kaasa rütmiostinatot (agoogo, kõlapulgad, kõristi, guiro, trumm ja <i>djembe</i>).</p> <p>Muusika kuulamine</p> <p>- oskab eristada aafrika rahvapäille: <i>trummid, kõristid, pöidlaklaver, kora, ksülofonid</i>; - oskab iseloomustada aafrika muusikat, kasutades mõisteid <i>rituaalid, rütmika, polürütmia, pentatoonika, ostinato, süngoop</i>.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus</p> <p>- tunneb ja oskab märkida bassivõtit ja nootide asukohti bassivõtmes.</p>
<p>EESTI KRISTLIK MUUSIKA</p> <p>Laulmine</p> <p>- teema laulmine astmenimedega: „<i>Eks teie tea</i>“, <i>Rudolf Tobias</i>; - mitmehäälsuse taju arendamine polüfoonilisi liine üles otsides: „<i>Eks teie tea</i>“, <i>Rudolf Tobias</i>.</p>	<p>EESTI KRISTLIK MUUSIKA</p> <p>Laulmine</p> <p>- arendab mitmehäälsuse taju polüfoonilisi liine üles otsides; - omab teadmisi Eesti kristliku vokaalmuusika kohta.</p>

Pillimäng

- tuntumate koraalide *meloodia* mängimine meloodiapillil (klaver, plokkflööt, ksülofon);
- 4-taktiliste omaloodud rütmiostinato´de komponeerimine.

Muusika kuulamine

- kuulmise järgi erinevate koosluste esituste kuulamine;
- emakeelse originaalmuusika ja tõlgitud vokaalteoste kuuldeline võrdlemine;
- oma arvamuse avaldamine ja põhjendamine suuliselt või kirjalikult;
- Kristlike raadiote muusika kuulamise päeviku koostamine.

Omalooming

- levinud laulule 4-taktilise rütmiostinato loomine, valides rütmipillid;
- laulu esitusplaani koostamine ja hrajutamine rühmas koos liikumise, meloodiapilli ning saatepillidega.

Pillimäng

- oskab mängida tuntumate koraalide *meloodiat* meloodiapillil (klaver, plokkflööt, ksülofon);
- oskab komponeerida 4-taktilisi rütmiostinato´sid.

Muusika kuulamine

- oskab anda ülevaate Eesti kristliku vokaalmuusika arenguloost, tippteostest, nende autoritest ja esitajatest;
- oskab leida interneti abil enam infot Eesti kristliku muusika kohta tänapäeval ja koostada sellest ülevaade.

Omalooming

- loob levinud laulule 4-taktilise rütmiostinato, valides ise sobivad rütmipillid;
- kujundab laulu esitusplaani ja esitab laulu rühmas koos liikumise, meloodiapilli ning saatepillidega.

KUNST

Aine üldkirjeldus

Kunstiõpetus on tihedalt seotud teiste õppeainetega nagu eesti keel, loodusained, muusika. Kunstitundides ergutatakse õpilase kujutlusvõimet ja loovust, tasakaalustatakse emotsioone, äratatakse huvi kunstikultuuri vastu ja kasvatatakse hoolivust suhtumisel kultuuripärandisse. Õpilaste loometegevuse väärtustamiseks korraldatakse õpilastööde väljapanekuid, osaletakse konkurssidel. Kunsti aitavad mõista õppekäigud muuseumidesse või galeriidesse.

Kunstiõpetuses on peamine praktiline tegevus, sisseelamine loominguprotsessi mitmesuguste tehnikate vahendusel ja sealjuures algupärase eneseväljenduse säilitamine. Õpitakse ohutuid ja otstarbekaid töövõtteid, materjali säästlikku kasutamist, kunstialaseid mõisteid.

1.-3. klassis on esikohal lapse loomingulise algatusvõime areng kuid oluline on ka käeliste oskuste ja vilumuste treenimine. Unustada ei tohi rõõmu tehtust. Enamasti tehakse praktilisi ülesandeid, mis sisaldavad mõne töövõtte, tehnika või loovülesande lahendamist, tunni lõpul on kindlasti vajalik kõikidele õpilastele tagasiside tehtu kohta, oluline on võimalikult positiivne hinnang, igäühe töös püütakse leida tunnustamistväärivat. Valmistatakse ruumilisi töid (konstrueerimine, voolimine, kujustamine), maalitakse, joonistatakse, tehakse kleepetoid. Kunstivestlustes arvestatakse põhimõtet lähemalt kaugemale, kõigepealt tutvutakse kodukoha arhitektuuri ja kunstnikega. Kunstiõpetus aitab väärtustada ja hoida rahvuskultuuri ning teadvustada oma kohta mitmekultuurilises ja religioosses maailmas.

Hinnates arvestatakse õpilase loovust ülesannet lahendades, töökulgu ja saavutatud õpitulemusi. Lisaks võetakse hindamisel arvesse õpilase arengut, püüdlikkust, töökultuuri ja abivalmidust teiste õpilaste vastu.

Lõimumine

Kunstiõppe ja teiste ainevaldkondade seostamiseks on mitmeid võimalusi. Paljudes ainetes tutvutakse erinevate kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, ühiskonnaõpetus, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus).

Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, kujund, ruumilisus, tasapinnalisus, rühmitamine, rütm, plaan, stiil, improvisatsioon, liikumine): kunst, matemaatika muusika, keel ja kirjandus, kehaline kasvatus.

Inimeseõpetusest ja usuõpetusest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning tutvutaks erinevate kultuuride kommete, religioonide ja pärimustega;

Emakeelest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, funktsionaalset lugemisoskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis; oma kultuurist lähtuvalt.

Loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;

Matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline sõnavara);

Käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);

Kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist;

Meediaõpetuses kasutatakse kunstitunnis järeleproovitud kompositsiooniloomist fotode pildistamisel.

1. KLASS – 2 tundi nädalas

ÕPPESISU

Kujutamise- ja vormiõpetus

- inimese kujutamine: portree eestvaates;
- eluslooduse (loomad, linnud, putukad), eluta looduse (kivid, vesi), tehivormide (ehitised, sõidukid) kujutamine joone abil;
- tutvumine geomeetria põhivormidega seoses;
- igapäevaesemetega (voolimisel ja meisterdamisel).

Värvi-, kompositsiooni-, perspektiiviõpetus

- kuuevärviring: põhivärvid ja nende segamisel saadavad II astme värvid;
- meeleolu kujutamine värvidega;
- pea- ja kõrvalelemendid, taust. Rütm ja rühmitamine.

Disain ja kirjaõpetus

- meisterdamine lähtudes materjalist, otstarbest, tehnoloogiast, iluõidest (mänguasjad, nukuteatri elemendid, ruumikaunistused, maketid);
- rütmiharjutused kirjaelementide ja tähtedega (joonistatult).

Vestlused kunstist

- kunst ümbritsevas keskkonnas. Oma kodulinna, kodu kujundus;

ÕPITULEMUSED

Õpilane:

- oskab kasutada ohutult töömaterjale, -vahendeid ja kunstitehnikaid loominguks eneseväljenduseks;
- oskab kujutada liikuvaid figuure;
- oskab valmistada mahulisi figuure ning mänguasju voolimis- ja muudest materjalidest;
- peab silmas pildi kompositsioonireegleid;
- oskab luua kollaaže ja voltida paberit;
- oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada;
- väärtustab enda töödest erinevaid lahendusi;
- märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas.

<ul style="list-style-type: none"> - raamatukujundus; - kaaslaste tööde analüüs. Tolerantne suhtumine kaaslaste töödesse. <p>Tehnikad ja materjalid</p> <ul style="list-style-type: none"> - skulptuur; - voolimine pehmest materjalist; - meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist; - voltimine (karbid ja loomad); - maal; maalimine spontaanselt; maalilise pinna saamine pastellidega; - töötamine värvi- ja viltpliiatsitega; - kollaaž; - graafika; punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks. 	
2. KLASS – 1 tund nädalas	
ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> - inimese kujutamine: portree, täisfiguur eestvaates; - eluslooduse (loomad, linnud, putukad- nende iseloomulikus asendis), eluta looduse (kivid, vesi), tehismormide (ehitised, sõidukid) kujutamine joone ja siluetti abil; - tutvumine geomeetriliste põhivormidega seoses igapäevaesemetega (voolimisel ja meisterdamisel). <p>Värvi-, kompositsiooni-, perspektiiviõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> - kuuevärviring: põhivärvid ja nende segamisel saadavad II astme värvid. Külmad ja soojad toonid; - meeolelu kujutamine värvidega; - pildi pinna organiseerimine. Pea- ja kõrvalelemendid, taust. Rütm ja rühmitamine, osaline kattumine. 	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - oskab kasutada ohutult töömaterjale, -vahendeid ja kunstitehnikaid loominguliseks eneseväljenduseks; - oskab kujutada liikuvaid figuure; - oskab valmistada mahulisi figuure ning mänguasju voolimis- ja muudest materjalidest; - peab silmas pildi kompositsioonireegleid; - oskab luua kollaaže ja voltida paberit; - oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada; - väärtustab enda töödest erinevaid lahendusi; - märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas.

<p>Disain ja kirjaõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> - meisterdamine lähtudes materjalist, otstarbest, tehnoloogiast, ilumõistest (mänguasjad, nukuteatri elemendid, liiklusvahendeid meenutavad mänguasjad, ruumikaunistused, maketid); - rütmiharjutused kirjaelementide ja tähtedega (joonistatult, rebitult, volditult) <p>Vestlused kunstist</p> <ul style="list-style-type: none"> - kunst ümbritsevas keskkonnas. Oma kodulinna, kodu, aia kujundus; - raamatukujundus; - kaaslaste tööde analüüs. Tolerantne suhtumine kaaslaste töödesse. <p>Tehnikad ja materjalid</p> <ul style="list-style-type: none"> - skulptuur. Voolimine savist vms. pehmest materjalist; - erinevate tekstuuride loomine; - meisterdamine loodus-ja tehismaterjalist (pakendid, plastid, traat); - voltimine (karbid ja loomad); - maal; maalimine spontaanselt, maalilise pinna saamine pastellidega; - töötamine värvi-ja viltpliiatsitega; - kollaaž; - graafika; - hariliku-ja värvipliiatsi kasutamine - punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks. 	
3. KLASS – 1,5 tundi nädalas	
ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED
Kujutamise- ja vormiõpetus	<i>Õpilane:</i>

- inimese kujutamine: portree, täisfiguur eest ja külgvaates;
- eluslooduse (loomad, linnud, putukad- nendele iseloomulikus asendis), eluta looduse (kivid, vesi), tehismvormide (ehitised, sõidukid) kujutamine joone ja siluetti abil;
- tutvumine geomeetriliste põhivormidega seoses igapäevaesemetega (voolimisel ja meisterdamisel, joonistamisel ja maalimisel).

Värvi-, kompositsiooni-, perspektiiviõpetus

- kuuevärviring: põhivärvid ja nende segamisel saadavad II astme värvid. Helestamine ja tumestamine. Külmad ja soojad toonid;
- meeolelu kujutamine värvidega;
- pildi pinna organiseerimine (kujutatava suuruse ja paberiformaadi erinevad suhted);
- pea-ja kõrvalelemendid, taust. Pildi üksikosade tasakaal. Rütm ja rühmitamine, osaline kattumine. Ribaornament.
- suuruse vähenemine kauguses. Kattumine.

Disain ja kirjaõpetus

- meisterdamine lähtudes materjalist, otstarbest, tehnoloogiast, iluõistest (mänguasjad, nukuteatri elemendid, liiklusvahendeid meenutavad mänguasjad, ruumikaunistused, maketid);
- rütmiharjutused kirjaelementide ja tähtedega (joonistatult, rebitult, maalitult, volditult).

Vestlused kunstist

- kunst (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika) ümbritsevas keskkonnas. Oma kodulinna, kodu, aia kujundus;
- raamatukujundus. Teatrikujundus. Multifilmid;

- oskab kasutada ohutult töömaterjale, -vahendeid ja kunstitehnikaid loominguks eneseväljenduseks;
- oskab kujutada liikuvaid figuure;
- oskab valmistada mahulisi figuure ning mänguasju voolimis- ja muudest materjalidest;
- peab silmas pildi kompositsioonireegleid;
- oskab luua kollaaže ja voltida paberit;
- oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada;
- väärtustab enda töödest erinevaid lahendusi;
- märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas.

<p>- kaaslaste tööde analüüs. Tolerantne suhtumine kaaslaste töödesse.</p> <p>Tehnikad ja materjalid</p> <ul style="list-style-type: none"> - skulptuur. Voolimine savist vms. pehmest materjalist; - erinevate tekstuuride loomine; - meisterdamine loodus-ja tehismaterjalist (pakendid, plastid, traat); - voltimine (karbid ja loomad); - maal. Maalimine spontaanselt. Maalilise pinna saamine pastellidega; - töötamine värvi-ja viltpliiatsitega. Kollaaž; - graafika. Hariliku-ja värvipliiatsi kasutamine. <p>Paljundusgraafika;</p> <ul style="list-style-type: none"> - punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks. 	
<p>Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine ja Tartu Luterliku Peetri Kooli väärtushinnangute edasi kandmine. Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.</p>	
<p>4. KLASS – 1 tund nädalas</p>	
<p>ÕPPESISU</p>	<p>ÕPITULEMUSED</p>
<ul style="list-style-type: none"> - inimeste, esemete ja loodusobjektide kujutamine – põhiliste tunnuste esiletoomine kujutamisel, proportsioonidega arvestamine kujutamisel; - erinevate kompositsioonelementide (joon, vorm, värv, rütm) harjutamine ja kasutamine temaatilistes töödes; - mitmete kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine; 	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - oskab kavandada ja kujundada eesmärgist lähtudes; - leiab vormi ja funktsiooni seoseid; - katsetab erinevaid kunstitehnikaid; - mõistab, mis on värvide kogumõju, värvikompositsioon ja kooskõla; - täiendab värvisegamisoskusi; - loovülesandeid lahendades katsetab erinevaid kunstitehnikaid ja materjale, kasutab sobivaid;

- ruumilisuse kujutamine- esi-, kesk- ja tagaplaan, objektide kattumine;

- pastosne maalimine (guašš). Guašštehnika-tööjärjekorra õppimine: taust, pealemaal, viimistlus;

- pastellmaali võtete õppimine;

- värviõpetus: värvid Itteni värviringis: primaar- ja sekundaarvärvide tundmine ja kasutamine. Soojad ja külmad värvitoonid - tööd ühtses koloriidis. Disain ja kirjaõpetus: trükitähtede muutmine uueks kirjatüübiks. Arvutikirjad;

- meeolelu ja emotsioonide kujutamine. Loovtööd pastellide ja guaššidega (aastaajad). Grataažtehnika – värvilise tausta ja joone koostöö. Rütm, ribakujundus, rebimine, kollaažtehnika, pintsli- ja materjalitrükk;

- geomeetiline kompositsioon: kolmnurgad, ruut, ristkülik. Mosaiik- mõiste selgitamine, ajalehest ja värvipaberitest mosaiikpildi koostamine, trükitud mosaiikpilt;

- oma tööde esitlemine, selgitamine. Kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine;

- õppekäigud muuseumisse, nüüdiskunsti näitustele Tartus (Kunstnike Maja, Pildigalerii) – koostöö klassijuhatajatega ja teiste aineõpetajatega. Kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine;

- teemade konkurss - vaba teema pakkumised ja nendest sobivate valik klassis teostamiseks;

- uued meediad lihtsate kujundusprogrammidega tutvumine avatud ruumis, virtuaalnäitused;

- joonistamine ja maalimine piiratud ja piiramata pinnal (heategevuslik projekt – koostöö ühise tulemuse nimel).

- kujutab ja kujundab vaatluse ja ideede põhjal, rakendab kompositsiooni baasoskusi;

- väljendab visuaalsete vahenditega mõtteid, ideid;

- eksperimenteerib kujutamise reeglitega;

- kasutab ruumilisuse edastamise võtteid;

- osaleb aruteludes ja koostöös ühise eesmärgi nimel;

- mõistab kinkimise mõtet;

- oskab kasutada kavandamist ja tööd mitmes etapis läbi viia;

- tutvub näo proportsiooniga;

- kasutab ruumilisuse edastamise võtteid;

- õpib tundma asjade sümbol-tähendusi;

- stiliseerib piltkujutisi;

- katsetab erinevaid kunstitehnikaid;

- väljendab visuaalsete vahenditega mõtteid, ideid;

- eksperimenteerib kujutamise reeglitega (pimedus);

- uurib ja võrdleb erinevaid vorme ja kujutamislade;

- kasutab kavandamist ideede edasiarendamise ja viimistluse protsessis;

- eksperimenteerib kujutamise reeglitega;

- õpib koostöös tundma isamaad ja emakeelt;

- mõistab, mis on värvide kogumõju, värvikompositsioon ja kooskõla;

- täiendab värvisegamisoskusi;

- oskab osaleda koostöös ühise tulemuse nimel;

- osaleb aruteludes ja koostöös ühise eesmärgi nimel;

- mõistab muinsuskaitse ja muuseumite vajalikkust;

- kujutab natuurist;

- leiab infot erinevatest allikatest;

- uurib, analüüsib ja võrdleb eri ajastute teoseid, märkab erinevaid vorme;

- mõistab pooside/miimika „keelt“ skulptuuris;

	<ul style="list-style-type: none"> - eksperimenteerib kujutamise reeglitega; - arendab vormitunnetust ja harjutab vormi teostamist; - loovülesandeid lahendades katsetab erinevaid kunstitehnikaid ja materjale, kasutab sobivaid; - planeerib tegevust süstemaatiliselt ja vastavalt seatud eesmärgile;
5. KLASS – 1 tund nädalas	
ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED
<p>Ruumiline ja pildiline kujutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - naturis joonistamine. Inimese figuuri joonistamine; - looduses ja ruumis oskus fookuseerida ja kadreerida. <p>Aastaaegade pildid. Vaikelu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - joonistamine ja maalimine erinevate vahenditega (grafiit, akvarellid, kattevärvid); - erinevate materjalide ja tehnikate kasutamine visuaalseks eneseväljenduseks; - kolmanda astme värviring; - kompositsiooni mõhimõistete tundmaõppimine; - faktuuri ja tekstuuri (kollaaži) kasutamine loomingulise visuaalse väljenduse vahenditena; - kompositsiooni osatähtsuse mõistmine; - skulptuur kui väljendusvorm, savist ja pehmeste voolimismassist kolmemõõtmeliste esemete kujutamine; - kraamika kui tarbekunsti väljendusvorm, keraamiliste esemete kujundamine ja kavandamine lähtudes disaini põhimõtetest. <p>Loominguline väljendus</p> <ul style="list-style-type: none"> - erinevates kunstitehnikates oskus kujundada ja kujutada oma visuaalseid ideid individuaalse ja rühmatööna; 	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - kavandab ja kujundab eesmärgist lähtudes; - erinevate kompositsioonelementide (joon, vorm, värv, rütm) harjutamine ja kasutamine temaatilistes töodes; - meeolelu ja emotsioonide kujutamine. Loovtööd pastellide ja guašsidega (aastaajad); - mitmete kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine; - grataažtehnika – värvilise tausta ja joone koosmõju; - kujutab ja kujundab vaatluse ja mälu järgi; - õpib tundma värve Itteni värviringis: primaar- ja sekundaarvärvid; - kasutab neid oma värviringi loomisel, loovtöös; - soojad ja külmad värvitoonid - tööd ühtses koloriidis; - kasutab ruumilisuse edastamise võtteid; - väljendab visuaalsete vahenditega mõtteid, ideid teemal tuletornid, tuulikud Eestimaal; - teab mõistet: kalligramm; - kujutab edastades ruumilisust; - eksperimenteerib kujutamise reeglitega; <p>värviõpetus puhastest värvidest, puhta värvi rõõm inspireerituna Dubuffet loomingust; - sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted;</p> <ul style="list-style-type: none"> - mõistab, mis on värvide kogumõju, värvikompositsioon ja kooskõla;

- kompositsiooni põhimõistete kasutamine kavandamisel ja planeerimisel;
- tehniline teostus ja materjali valik lähtuvalt ülesandest ja isiklikust loomingulisest väljendusvajadusest;
- kujutava ja rakenduskunsti väljendusvahendite kasutamine luues pinnalisi ja kolmemõõtmelisi taeseid (joonistamine, maailmine, fotograferimine, video, keraamika, klaas, skulptuur);
- värvide kasutamine meeleolu edasiandjana loomingus. Eksponeerimine ja esitus;
- töökeskkonna loomine ja hoidmine ning töövahendite korrashoid.

Kunstikultuuri tundmine

- muuseumide külastus ja ümbritseva kultuuri ja kunstikeskkonna tundma õppimine;
- erinevate kunstistiilide tundma õppimine ja tunnetamine läbi arutelude ja vestluste ning loometöö;
- rühmatööna näituseprojekti kavandamine, planeerimine ja läbiviimine.

Disain ja keskkond

- erinevate vormide märkamine ja analüüsimine sõnumi edastajana;
- disaini loomine konkreetsele esemele lähteülesandest tulenevalt;
- taaskasutusmaterjalide kasutamine loomingulistest eneseväljendusprojektides.

Iseseisev töö ja arutelu

- info otsimine ja leidmine erinevatest allikatest;

- teab mõistet natüürmort e. vaikelu;
- kujutab ja visandab kevadlilli inspireerituna van Goghi päevalilledest;
- töötab aktiivselt guaššvärvidega;
- leiab sooja koloriidi, maalib pastoosselt;
- tunnetab ja arendab oma kunstialaseid võimeid;
- mõistab muuseumide ja galeriide vajalikkust;
- teab Eesti suurimaid ja tuntuimaid kunstimuuseume;
- mõistab ja kasutab sõnavaras kunstialaseid mõisteid.

<ul style="list-style-type: none"> - visuaalse loomingulise iseseisva ja rühmatöö kavandamine ja planeerimine, koostöö; - enda ja kaaslaste tööde analüüs; - tolerantne suhtumine kaaslaste loomingulistesse visuaalsetesse eneseväljendustesse. 	
6. KLASS – 1 tund nädalas	
ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED
<p>Ruumiline ja pildiline kujutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - naturis joonistamine. Visandamisoskus; - looduses ja ruumis oskus fokuseerida ja kadreerida ning kanda kujutatav ette antud pinnale lähtudes teadlikust kompositsiooni põhimõtete kasutamisest (natüürmort, naturis maalimine, joonistamine, proportsioonid, kompositsioon); - joonistamine ja maalimine erinevate vahenditega (grafiit, süsi, sangviin, akvarellid, kattevärvid); - kolmemõõtmeliste kunstiprojektide teostamine erinevaid materjale ja tehnikaid kasutades (erinevate materjalide uuskasutus ja taaskasutus); - kolmanda astme värviring; - faktuuri ja tekstuuri (kollaaž)kasutamine loomingulise visuaalse väljenduse vahenditena; - kompositsiooni osatähtsuse mõistmine; - skulptuur kui väljendusvorm, savist ja pehmest voolimismassist kolmemõõtmeliste esemete kujutamine; - keraamika kui tarbekunsti väljendusvorm, keraamiliste esemete kujundamine ja kavandamine lähtudes disaini põhimõtetest <p>Loominguline väljendus</p>	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab; - kujutab ja kujundab nii vaatluse kui oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi; - rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, video, animatsioon jne); - analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ning on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes; - mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust; - mõistab kultuuriväärtuste ja –keskkonna kaitse olulisust; - leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid; - märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas. Tegutseb eetiliselt ja ohutult nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

- erinevates kunstitehnikates oskus kujundada ja kujutada oma visuaalseid ideid individuaalse ja rühmatööna;
- kompositsiooni põhitõdede kasutamine kavandamisel ja planeerimisel;
- tehniline teostus ja materjali valik lähtuvalt ülesandest ja isiklikust loomingulisest väljendusvajadusest;
- kujutava kunsti väljendusvahendite kasutamine luues pinnalisi ja kolmemõõtmelisi taieseid (joonistamine, maailmine, fotografeerimine, video, keraamika, klaas, skulptuur),
- värvide kasutamine meeleolu edasiandjana loomingus;
- töökeskkonna loomine ja hoidmine ning töövahendite korrashoid.

Kunstikultuuri tundmine

- muuseumide külastus ja ümbritseva kultuuri ja kunstikeskkonna tundma õppimine;
- erinevate kunstistiilide tunnetamine ja tundma õppimine läbi arutelude ja vestluste ning loometöö;
- rühmatööna näituseprojekti kavandamine, planeerimine ja läbiviimine.

Disain ja keskkond

- erinevate vormide märkamine ja analüüsimine sõnumi edastajana;
- individuaalse ja grupitööna meisterdamine lähtudes materjalist, otstarbest, tehnoloogiast;
- disaini loomine lähtudes oma ideest konkreetsele esemele lähteülesandest tulenevalt;
- taaskasutusmaterjalide kasutamine loomingulistes eneseväljendusprojektides.

<p>Iseseisev töö ja arutelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - info otsimine ja leidmine erinevatest allikatest (erinevad teabeallikad); - visuaalse loomingulise iseseisva ja rühmatöö kavandamine ja planeerimine, koostöö; - eksponeerimine ja esitlus; - enda ja kaaslaste tööde analüüs; - tolerantne suhtumine kaaslaste loomingulistesse visuaalsetesse eneseväljendustesse. 	
<p>Kolmandas kooliastmes omandatakse teoreetilisemal tasemel teadmisi kunsti nii märgilistest (sümbolid) kui ka vormilistest (värv, valgus ja vari, perspektiiv, kompositsioon jne) väljendusvahenditest. Loomingulistes töodes katsetatakse uusi meediume ning väljundeid; seatakse järjest rohkem endale ise ülesandeid; mängitakse vormielementide ja väljendusvahenditega teose isikupära ning sõnumi huvides. Teadlikumalt võetakse eeskujuks kunstiteoseid ja -stiile, analüüsitakse teoseid ning otsitakse visuaalset ja verbaalset infot. Kunsti käsitletakse visuaalse ning sotsiaalse keskkonna osana.</p>	
<p>7. KLASS – 1 tund nädalas</p>	
<p>ÕPPESISU</p>	<p>ÕPITULEMUSED</p>
<ul style="list-style-type: none"> - kunstiteose vorm ja kompositsioon, perspektiiv, värvilahendus; - materjalide ja tehnika valiku seos sõnumi ja kontekstiga; - kujutamise viisid (nt stiliseerimine, lihtsustamine, abstraheerimine, deformeerimine jne); - uurimuslikud loovad individuaalsed ülesanded; - töö kavandamine, tegemine, esitlemine ja analüüsimine; - õppekäigud muuseumi, nüüdiskunsti näitustele; - iseseisva uurimusliku ja visuaalse ettekande koostamine ja esitlemine; - tuntumate teoste näited valikuliselt läbi kunstiajaloo; - vabalt valitud tuntud teose kujutamine kasutades originaalset erinevat kujutamise viisi (nt kubistlik Mona Lisa). 	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; - tunneb õpitud Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid; - esitleb enda loovtööde tulemusi ja põhjendab valikuid; - tõlgendab kaaslaste loovtöid.

8. KLASS – 1 tund nädalas	
ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED
<ul style="list-style-type: none"> - infootsing erinevatest kanalitest. Analüüsimine; - uurimusliku ja loova ülesande lahendamine; - võimaldatakse õppida üksi ja rühmas, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile; - kirjagraafika ja graafilise kujunduse baasvõtted; - kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö ning seosed loomemajandusega (näited Eesti kunstnike, arhitektide ja disainerite loomingust); - lõiming ettevõtlusõpetusega ja disaini kui protsessi analüüsimine, läbi tegemine. 	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rakendab loomisel, uurimisel ja kunsti ning visuaalkultuuri tarbimisel infokommunikatsiooni vahendeid; - leiab teadlikult traditsioonilisi või uusi meediume kasutades erinevaid lahendusi, kuidas väljendada oma mõtteid ja teadmisi; - mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus.
9. KLASS – 1 tund nädalas	
ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED
<ul style="list-style-type: none"> - kaasaegse ja klassikalise kunsti näited. Arutelu ja analüüs. Loob päevateemalise loovtöö kasutades omandatud kujutusviise tulenevalt temast; - nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad. Näited ja tutvumine eesti nüüdiskunstnike loominguga; - õppekäigud nüüdiskunsti näitustele ja kunstisündmustele. Kohtumine kunstnikuga; - arutelud ja analüüs. Uurimuste ja visualiseeritud esitluste koostamine. Ainealase terminoloogia kasutamine; - üha pildilisemaks muutuva maailma arutelu ja analüüs; - grupitööna valmiv ettekanne erinevatest avaldumisvormidest. 	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - mõistab nüüdiskunsti nähtuste laia temade ringi ning väljendusvahendite mitmekesisust; - analüüsib eri ajastute kunstiteoseid nii näitusel kui klassiruumis; - arutleb visuaalkultuuri avaldumisvormide, sümbolite ja kultuuriliste märkide üle, hindab virtuaalset keskkonda eetilise ja turvalisuse seisukohast.